

Vill vi ha mat måste vi odla bönder – ett medborgarförslag om Stadsbruk på jordbruksmarken i Kvarnarp

Följande citat är hämtat från Kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll 2019-09-26. Kf § 353 Mer närproducerade råvaror – medborgarförslag.

”Arbetet fortlöper under pågående avtalsperiod att skapa relationer, utforska möjligheter för att fler mindre och lokala leverantörer ska vilja och ha möjlighet att vara med i nästa upphandling.”

”Enligt kommunens måltidspolicy är ambitionen att öka andelen svenskproducerade livsmedel så långt det är möjligt, vilket gynnar hela det svenska jordbruket och bidrar till att de långväga transporterna minskar. Intentionen med medborgarförslaget, att öka andelen råvaror från lokala leverantörer, är viktigt för en ökad hållbarhet. Kommunen arbetar för att öka andelen livsmedel från lokala leverantörer.”

Eksjö kommun har goda intentioner att öka andelen närproducerade livsmedel i sina verksamheter. Men för att nå dit måste det börja med politiska beslut som gör att fler kommuninvånare kan bli livsmedelsproducenter.

Jag heter Elin Hjalmarsson och har nyligen startat Russnäs andelsjordbruk, ett företag som bedriver småskalig grönsaksodling med försäljning. Jag är legitimerad lärare men sade i våras upp mig från en fast anställning som lärare. Att säga upp sig från sitt jobb, starta eget och ge sig in i en så oviss och väderberoende bransch som småskalig grönsaksodling, kräver lika delar mod och galenskap. Eftersom jag är egenföretagare måste jag kunna allt själv; utöver odlingskompetensen med alltifrån kunskap om ett 40-tal olika grödor, växtsjukdomar och gödselbehov så behöver jag också vara bra på bokföring, försäljning och marknadsföring. Dessutom behöver jag ha tillgång till mark att odla på med möjlighet till bevattning. Jag tror att ytterst få kommuninvånare har förutsättningar för att bli grönsaksproducenter. Om Eksjö kommun ska kunna öka andelen närproducerade livsmedel krävs det politiska beslut som underlättar för människor i kommunen att starta upp och bedriva sådan verksamhet.

För att långsiktigt öka andelen producenter i en kommun finns det ett nationellt nätverk som heter ”Stadsbruk”. Stadsbruk hjälper till att skapa ett system för kommersiell odling i staden och finns på flera platser i Sverige, bl.a. Växjö, Göteborg och Malmö. Stadsbruk erbjuder odlarna nätverk och utbildningar men också en inkubator som hjälper till med både affärsplanering och odlingskompetens. Genom att starta Stadsbruk kan Eksjö kommun ge förutsättningar till de som vill odla och leva på sitt företagande. (Alltså inget koloniområde med fritidsodling utan enbart för företagare som bedriver kommersiell odling. Läs mer på stadsbruk.se)

Fördelarna med att starta Stadsbruk är många; ekonomiska, sociala, pedagogiska och klimatsmarta. Stadsbruk i Eksjö skulle kunna:

- skapa arbetstillfällen
- främja lokala livsmedelsproducenter och möjliggöra ökad andel närproducerade livsmedel inom kommunens verksamheter
- sänka kommunens beroende utav långväga fossila transporter och även utsläppen från dessa
- ge möjligheter till samverkan mellan producenter och kommun för praktikplatser/arbetsträning för människor som står utanför arbetsmarknaden

- bli ett verktyg för integration i kommunen
- erbjuda ett pedagogiskt samarbete mellan producenter och kommunens förskolor och skolor
- skapa en möjlighet för Eksjö kommuns invånare att köpa obesprutade och närproducerade livsmedel
- höja kommunens krisberedskap då mer mat odlas utan beroende utav långväga transporter

För att öka andelen lokala producenter i nästa upphandling 2023 behöver det finnas fler producenter. Om kommunen menar allvar med intentionen ” *att öka andelen svenskproducerade livsmedel så långt det är möjligt*” så bör kommunen också verka för att fler producenter har möjlighet att starta och driva odlingsföretag.

Jag föreslår därför att Eksjö kommun utreder möjligheterna att starta Stadsbruk i Eksjö.

Vill vi ha mat måste vi odla bönder. Men det behövs också mark och tillgång till vatten. Efter flera år utav låga grundvattennivåer är det nödvändigt att ha en buffert för eventuella framtida torkperioder. För ett Stadsbruk i Eksjö finns det ingen bättre mark än jordbruksmarken i Kvarnarp. Den ligger nära staden och ägs utav kommunen. Dessutom ligger den nära vatten, vilket kanske kan bli en räddning för odlingsmark i ett förändrat framtida klimat.

Vi måste vara rädda om stadsnära kommunalägd jordbruksmark nära vatten. **Jag föreslår därför att planerna på att bebygga jordbruksmarken i Kvarnarp skjuts upp tills kommunen har beslutat i frågan om ett Stadsbruk eller liknande verksamhet är aktuellt på platsen.**

Medborgarförslaget lämnat av
Elin Hjalmarsson